

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 899/2014
17.09.2014. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија Весне Поповић, председника већа, Лидије Ђукић и Божидара Вујичића, чланова већа, у правној ствари тужиле С.Ж. из Н.С., чији је пуномоћник В.К.К., адвокат из Н.С., против туженог Републичког Фонда ПИО, Београд, Дирекција покрајинског фонда Нови Сад, чији је пуномоћник Ж.Р., адвокат из Б., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Новом Саду Гж 3378/13 од 26.02.2014. године, у седници одржаној 17.09.2014. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Вишег суда у Новом Саду Гж 3378/13 од 26.02.2014. године, као изузетно дозвољеној.

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Вишег суда у Новом Саду Гж 3378/13 од 26.02.2014. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П 8930/12 од 20.03.2013. године, ставом првим и другим изреке, одбијен је приговор стварне ненадлежности суда и предлог за прекид поступка. Ставом трећим изреке, одбијен је примарни тужбени захтев којим је тужилца тражила да се обавезе тужени да јој на име мање исплаћених месечних пензија у периоду од 01.01.2008. до 01.04.2013. године, плати 151.312,52 динара са законском каматом на појединачне месечне износе и са доспећем ближе одређеним овим ставом изреке, као и захтев за накнаду трошкова поступка. Ставом четвртим изреке одбијен је и евентуални тужбени захтев, којим је тужилца тражила да се обавезе тужени да јој на име износа мање исплаћених пензија, у периоду од 01.01.2008. до 01.04.2013. године, плати 89.788,74 динара са законском каматом на појединачне месечне износе и са доспећем ближе одређеним овим ставом изреке, као и захтев за накнаду трошкова поступка.

Пресудом Вишег суда у Новом Саду Гж 3378/13 од 26.02.2014. године, ставом првим изреке, првостепена пресуда је делимично преиначена тако што је делимично усвојен тужбени захтев и обавезан тужени да тужиљи, на име мање исплаћених пензија у периоду од 01.01.2008. до 01.04.2013. године, плати укупно 58.139,74 динара, са законском каматом на појединачне месечне износе и са доспећем ближе одређеним овим ставом изреке, као и да јој накнади трошкове првостепеног поступка од 59.952,00 динара, док је ставом другим изреке, у преосталом побијаном, а непреиначеном одбијајућем делу, жалба тужиље одбијена и првостепена пресуда потврђена. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да накнади тужиљи трошкове жалбеног поступка од 20.452,00 динара.

Против правоснажне пресуде донесене у другом степену, тужени је изјавио ревизију због битне повреде парничног поступка и погрешне примене материјалног права са предлогом да се сматра изузетно дозвољеном применом члана 404. ЗПП.

Решењем РЗ 174/14 од 18.06.2014. године, Апелациони суд у Новом Саду је предложио Врховном касационом суду одлучивање о ревизији туженог применом члана 404. ЗПП, ради уједначавања судске праксе.

Врховни касациони суд налази да Апелациони суд у Новом Саду правилно закључује да су у конкретном случају испуњени услови из члана 404. ЗПП, јер постоји потреба за уједначавањем судске праксе, с обзиром да је тужени уз ревизију доставио више одлука Вишег и Апелационог суда у Новом Саду, којима је у истој правној ситуацији одлучено другачије него у побијаној одлуци, па је прихватио да одлучује о ревизији туженог, као изузетно дозвољеној.

Одлучујући о ревизији у смислу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у ревизији се не указује на друге повреде поступка због којих се ревизија може изјавити, применом члана 407. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем Завода за социјално осигурање војних осигураника од 03.12.1993. године, тужиљи је признато право на породичну пензију. Просечна пензија тужиље у 2007. години износила је 56,61% просечне зараде у Републици Србији (без пореза и доприноса). На основу Одлуке Министра одбране од 20.03.2008. године, извршено је усклађивање војних пензија за 4,21% почев од 01.01.2008. године, на који начин је вредност бода повећана са 9,02 на 9,40 динара. Пензије за војне пензионере у току 2008. године редовно су усклађиване, као пензије корисника осигурања код РФ ПИО, изузев ванредног усклађивања за 11,06%. Да је пензија тужиље усклађена за 11,06% рачунајући на вредност бода од 9,02 динара, уз умањење за повећање на основу Одлуке министра одбране од 20.03.2008. године, тада би тужиља, за период од 01.01.2008. до 01.04.2013. године, примила 89.788,74 динара више него што јој је исплаћено,

односно за период од 01.01.2010. до 01.04.2013. године примила би више за 58.139,74 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, побијаном одлуком другостепени суд је делимично усвојио тужбени захтев и то за 58.139,74 динара, који износ представља мање исплаћене износе пензија за период од 01.01.2010. до 01.04.2013. године, док налази да је потраживање тужиље за период 01.01.2008. до 01.01.2010. године застарело, због чега је за тај период, као и за више обрачунату разлику пензије, тужбени захтев одбијен, као неоснован.

Врховни касациони суд налази да се неосновано ревизијом туженог указује на погрешну примену материјалног права.

Наиме, одредбом члана 261. Закона о Војсци Југославије („Службени лист СРЈ“ бр. 43/94, 28/96, 44/99, 74/99, 3/02 и 37/02; „Службени лист СЦГ“ бр. 7/05 и 44/05) било је прописано да се пензије усклађују у односу на плате професионалних војника и да прописе о усклађивању пензија доноси савезни министар за одбрану. Наведена одредба престала је да важи на основу члана 197. став 2. Закона о Војсци Србије („Службени гласник РС“ бр. 116/07, 88/09 и 101/10), који је ступио на снагу 01.01.2008. године.

Применом члана 193. став 1. Закона о Војсци Србије, усклађивање износа пензија војних осигураника остварених до дана ступања на снагу овог закона, као и пензија остварених по ступању на снагу овог закона, врши се по динамици и на начин утврђен законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање.

Одредбом члана 75. став 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС“ бр. 34/03, 64/04, 84/04, 85/05, 101/05, 63/06, 5/09, 107/09, 101/10, 93/12 и 62/13), прописано је да уколико просечан износ пензије корисника у осигурању запослених исплаћене за претходну годину износи мање од 60% од износа просечне зараде, без пореза и доприноса, запослених на територији Републике у претходној години, пензије ће се ванредно ускладити од 1. јануара текуће године, за проценат којим се обезбеђује да се износ просечне пензије за претходну годину корисника у осигурању запослених доведе на ниво од 60% просечне зараде без пореза и доприноса исплаћене у претходној години.

Решењем Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање бр. 181-431/08 од 25.01.2008. године („Службени гласник РС“ бр. 20/08), извршено је ванредно усклађивање пензија, вредности општег бода и новчаних накнада од јануара 2008. године и одређено да се пензије усклађују за 11,06%, а исплата ће се вршити од 01.01.2008. године.

Имајући у виду наведене законске одредбе и решење Републичког фонда ПИО, Врховни касациони суд налази да правилно другостепени суд закључује да је од 01.01.2008. године пензија тужиље, као војног осигураника, морала бити усклађена на исти начин, под истим условима и у истој висини као и пензија корисника у осигурању запослених, те да је због неусклађивања пензије

тужиља претрпела материјалну штету у висини разлике између примљене и пензије обрачунате за повећање од 11,06%, коју је тужени дужан да надокнади.

Међутим, на основу Одлуке о усклађивању војних пензија за 4,21%, објављеној у „Службеном војном листу“ број 13 од 20.03.2008. године, тужиљи је већ извршено усклађивање пензије за 4,21%, почев од 01.01.2008. године, чиме је повећана вредност бода са 9,02 на 9,40 и од тада јој је исплаћивана пензија са тим увећањем, односно према вредности бода од 9,40 динара. Имајући ово у виду, као и цитирану одредбу члана 193. став 1. Закона о Војсци Србије, по којој се усклађивање пензија војних осигураника врши по динамици и на начин утврђен за кориснике пензија у осигурању запослених, што подразумева и идентичан проценат ванредног усклађивања, Врховни касациони суд налази да усклађивање пензија војним осигураницима, треба обрачунати на вредност бода из октобра 2007. године, од 9,02 динара, увећањем за разлику између процента ванредног усклађивања пензија корисника пензија у осигурању запослених од 11,06% и процента већ извршеног усклађивања пензија војним осигураницима од 4,21%, односно усклађивањем пензије за 11,06% на вредност бода од 9,02 динара уз умањење за већ извршено повећање од 4,21%, на основу Одлуке Министра одбране од 20.03.2008. године.

Имајући ово у виду, Врховни касациони суд налази да је правилно побијаном одлуком - другостепени суд прихватио мишљење судског вештака (другу варијанату), по коме је висина мање исплаћене пензије тужиљи обрачуната тако што је вредност бода од 9,02 динара (из октобра 2007. године) почев од 01.01.2008. године усклађена за 11,06%, а потом овако добијени износ умањен за износе већ исплаћених пензија у утуженом периоду (дакле за 4,21%), и на тај начин утврђена штета тужиљи у висини од 89.788,74 динара. Међутим, како је тужиља поднела тужбу суду 30.01.2013. године, применом члана 376. ЗОО, њено потраживање мање исплаћене пензије које се односи на период почев од 01.01.2008. закључно са децембром месецом 2009. године је застарело, па основано потражује само разлику у висини од 58.139,74 динара, која се односи на период од 01.01.2010. до 01.04.2013. године (период у коме утужено потраживање није застарело), у ком делу је правилно и усвојен тужбени захтев.

На основу изнетог, применом члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Весна Поповић,с.р.**